

CONVENANT KUNST EN CULTUUR

2024- 2028

DE
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

SAMENWERKING CULTUURBEDRIJF – DE ONDERWIJSSPECIALISTEN

Het onderwijs heeft een brede, vormende opdracht en drie belangrijke functies: het draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren, het zorgt voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en het bereidt kinderen en jongeren voor op deelname als burger aan de maatschappij. De ontwikkeling van creativiteit vormt hier een wezenlijk onderdeel van. Wij zien creativiteit als onmisbare eigenschap in een snel en sterk veranderende wereld, want creativiteit leidt tot nieuwsgierigheid, verwondering, onderzoekend- en innovatief vermogen en tot ondernemerschap. Dit is goed voor de individuele ontplooiing van de leerling, maar ook voor de samenleving als geheel.

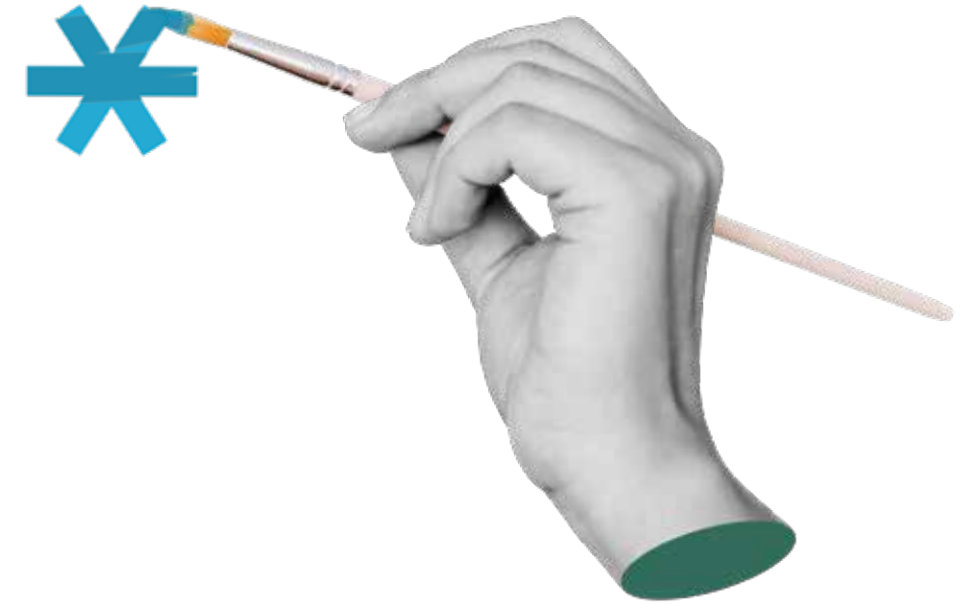
HET BELANG VAN KUNST EN CULTUUREDUCATIE

In iedere klas zitten leerlingen die goed zijn in of plezier hebben in bijvoorbeeld musiceren, dansen, toneelspelen of tekenen, schilderen en fotograferen. Leerlingen leren hun interesses en talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Succeservaringen geven leerlingen zelfvertrouwen en trots. Ze leren zich op kunstzinnige wijze uit te drukken en om te gaan met gevoelens en emoties. Via de verbeeldingskracht gaan leerlingen individueel of samen met anderen op zoek naar de eigen identiteit en persoonlijkheid en leren hoe ze zich verhouden tot anderen. Onderwijs in kunst en cultuur biedt hierin een veilige oefenplaats voor onderzoek en experiment. De opgedane reflectievaardigheden helpen de leerlingen ook in andere situaties.

VISIE OP KUNST EN CULTUUREDUCATIE

Inclusief onderwijs is een essentieel onderdeel van onze ambitie; volwaardig meedoen in de maatschappij. Cultuureducatie is daarbij onmisbaar voor de vorming van jonge mensen. Onderwijs moet niet alleen voorbereiden op het behalen van een kwalificatie maar ook voorbereiden op deelname aan het culturele en maatschappelijke leven. Via cultuureducatie leren zij zichzelf en de wereld ontdekken, kennen, zich ertoe verhouden en betekenis te geven. Bij het leren van kinderen en jongeren gaat het om veel meer dan alleen de kernvakken als taal en rekenen of wereldoriëntatie. Het gaat ook om persoonlijkheidsvorming, door activiteiten op het vlak van onder meer maakonderwijs, natuur (en duurzaamheid), sport en bewegen en kunst en cultuur. Kinderen en jongeren leren werken met nieuwe materialen, technieken of apparatuur. Ze leren experimenteren, uitproberen, falen en doorzetten. Door zelf dingen te maken krijgen ze meer contact met producten en is de kans groot dat ze meer respect krijgen voor dingen die gemaakt zijn. Door ons onderwijs te verrijken geven we onze leerlingen de kans om zich breed te ontwikkelen en hun talenten te ontdekken. Het gaat hierbij om het realiseren, van binnen én buitenschoolse projecten en aanbod van activiteiten kunst en cultuur. We streven daarbij naar onderwijs waar cultuureducatie een vanzelfsprekend onderdeel is. We doen dit met onze partners en de lokale culturele infrastructuur, waarbij we met elkaar toewerken naar een duurzaam, laagdrempelig en uitnodigend aanbod voor kinderen en jongeren met een beperking, zowel binnen als buiten de school, met gelijke kansen voor iedereen. Zodat we samen toegroeien naar een inclusieve, gezonde en gelukkige samenleving waarbij er een volwaardige plek is voor elke leerling uit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Door cultuureducatie te verankeren in ons onderwijs wordt het creatieve en het onderzoekende vermogen van leerlingen sterker ontwikkeld.

IMPLEMENTATIE EERSTE CONVENANT 2018-2022

Om als scholen van De Onderwijsspecialisten bovenstaande doelen te bereiken is een aantal uitgangspunten van wezenlijk belang. Gedurende de afgelopen jaren hebben we ons gericht op verbindingen leggen met de culturele instellingen in de regio's van onze scholen. Door cultuureducatie te verankeren in ons onderwijs wordt het creatieve en het onderzoekende vermogen van leerlingen sterker ontwikkeld. School is de plek bij uitstek om zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking te brengen met cultuur. Cultuureducatie maakt onderwijs levendig, concreet en betekenisvol. Het inspireert, stimuleert, motiveert en geeft kinderen onvergetelijke ervaringen. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren. De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren. Daarnaast levert cultuureducatie een bijdrage aan de ontwikkeling van algemene leervaardigheden zoals samenwerken, reflecteren, presteren, presenteren, onderzoeken en analyseren.

GEZAMENLIJKE AMBITIES

Voortbordurend op ons vorig convenant richten we ons voor de volgende jaren op borging van het kunst- en cultuureducatie in ons curriculum. We werkten hierbij al nauw samen met Cultuur Oost, de Gelderse adviesorganisatie voor kunst & cultuur. Vanuit onze gezamenlijke ambities werken wij aan inclusief cultuureducatie, waarbij kunst & cultuur voor iedereen toegankelijk, zichtbaar en vanzelfsprekend is. Deze samenwerking willen we ook in dit convenant borgen; samen kunnen we namelijk de grootste impact maken in het speciaal onderwijs. De druk op scholen om hun prestaties met betrekking tot de basisvaardigheden voortdurend te meten en te verbeteren, maakt dat scholen veel werkdruk ervaren. De cultuurvakken krijgen al gauw minder aandacht. Toch krijgen scholen van de onderwijsinspectie de laatste jaren steeds meer vrijheid om hun eigen verhaal te vertellen en daarin keuzes te maken. Maar leerkrachten en onderwijsondersteuners ervaren al jaren een overladen programma; men ziet het belang van cultuureducatie, maar wanneer dan en hoe dan? Een ander probleem is dat de kwaliteitsverbetering in het cultuuronderwijs niet overal geborgd is: als de interne cultuur coördinator (ICC'er) of directeur vertrekt, verdwijnt cultuureducatie soms van de agenda. Toch hebben de inspanningen van de afgelopen jaren geresulteerd in meer draagvlak voor kunst- en cultuureducatie en zien we dat steeds meer scholen invulling geven aan cultuur of kunstuitingen.

AMBITIES CONVENANT 2024 - 2028

- Structureel kunst- en cultuureducatie in alle groepen.
- Samenhang tussen het binnenschoolse en buitenschoolse culturaanbod.
- Samenhang tussen cultuureducatie en andere vakken.
- De cultuurpunten brengen het landelijke subsidieprogramma Cultuur met Kwaliteit (nog meer) onder de aandacht op onze scholen.
- Structurele samenwerking met lokale culturele aanbieders via het cultuurpunt: zij zorgen ervoor dat de leerlingen iedere maand een aanbod kunnen volgen.
- De mogelijkheid voor scholen om een ICC'er aan te stellen en te certificeren.
- Een cultuurpunt dat vraag en aanbod samenbrengt en de landelijke ontwikkelingen volgt.
- Vakverbindend werken: cultuureducatie combineren met 21^e-eeuwse vaardigheden.
- Burgerschap stimuleren: kinderen, jongeren en scholen partner maken van cultuureducatie.
- Doorlopende leerlijn van so (Speciaal Onderwijs) naar vso (Voortgezet Speciaal Onderwijs).

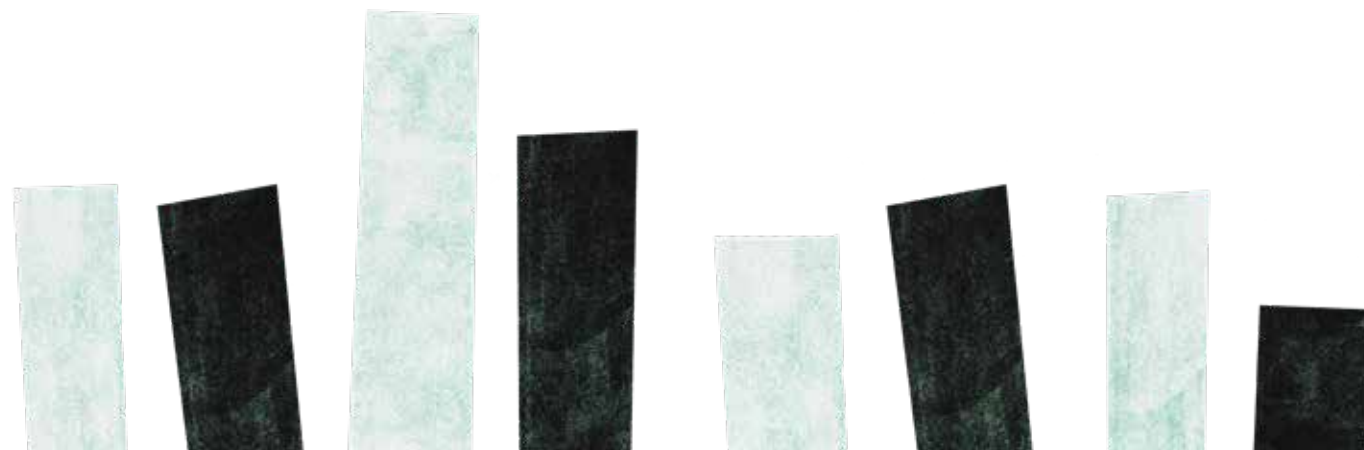
DOELSTELLINGEN

Naast de ambities die zijn benoemd is er een aantal doelstellingen dat deze ambities concreet maakt en van waaruit de verschillende partijen aan de slag gaan met de uitvoering. Deze gezamenlijke doelstellingen kunnen als volgt worden omschreven:

- Kunst- en cultuureducatie heeft een meer structurele plek in het so. Mogelijkheden met een doorlopende leerlijn naar het vso worden (verder) onderzocht.
- Er is een samenhangend programma door middel van doorlopende leerlijnen van groep 1 tot en met groep 8 met daarbuiten de wens dat buitenschools aanbod hierop kan aansluiten. Net als het aanbod van de voortgezet onderwijs scholen.
- Het aanbod sluit aan bij ambities en mogelijkheden van alle scholen (vraaggericht werken staat centraal).
- Ontwikkeling culturele infrastructuur:
  - Scholen maken in eerste instantie zo veel mogelijk gebruik van wat lokaal beschikbaar is.
  - Daarnaast stimuleert het cultuurpunt de samenwerking tussen scholen en culturele partners, zowel lokaal als regionaal als landelijk, en zowel met amateurkunstverenigingen als met professionele kunstenaars.
  - Het cultuurpunt is op de hoogte van landelijke en regionale regelingen, zoals bijvoorbeeld Retourtje Cultuur Gelderland, en maakt hiervan gebruik.
- Draagvlak: Alle partijen in dit convenant onderschrijven het belang van kunst- en cultuureducatie voor leerlingen in het so en vso.

BORGING

Wij zien creativiteit als onmisbare eigenschap in een snel en sterk veranderende wereld, want creativiteit leidt tot nieuwsgierigheid, verwondering, onderzoekend- en innovatief vermogen en tot ondernemerschap. Met onze visie willen we bijdragen aan de brede, persoonlijke ontwikkeling van kinderen, jongeren én leraren en onderwijsondersteuners. Hierbij streven we ernaar gelijke kansen te creëren voor iedereen.

ONDERTEKEND DOOR

Stichting De Onderwijsspecialisten
Cultuur Oost
Muzehof
Rozet
Gemeente Renkum
Cultura
Amphion Cultuurbedrijf
Gigant
Kunstcircuit Deventer

De Ommezwaai
Mariendael Arnhem
Briant College
Floriant
Prisma College
De Brouwerij
De Vaart
Vierbeek College
Vester College
De Fonkel
De Wegwijzer
De Toekomst
SAM
De Ziep
De Rabot
Het Bariet
Het Kroonpad
Gentiaan College
Het Hofpark
Anne Flokstraschool so
Anne Flokstraschool vso
De Bolster
De Linde so
De Linde vso
Lichtenbeek
Mariendael Doetinchem

ROLLEN EN TAAKVERDELING

Regisseur/ Adviseur Kunst en Cultuureducatie van De Onderwijsspecialisten

- Aanspreekpunt voor directies van scholen, bovenschoolse (vak)groep en cultuurpunten.
- Monitort en evalueert gang van zaken en fungeert als klankbord en/of aanspreekpunt.
- Organiseert drie keer per jaar een bijeenkomst voor de bovenschool (vak)groep Kunst en Cultuur.
- Overlegt twee tot vier keer per jaar met elkaar en met het cultuurpunt.
- Aanjagende rol om in gezamenlijkheid tot de invulling van een cultuurmenu te komen.
- Haalt de vraag op en stimuleert de vraag vanuit het onderwijs

Bovenschoolse (vak)groep Kunst en Cultuur

- Controleren op inhoud en financiën.
- Overleggen twee tot vier keer per jaar met elkaar en een tot twee keer per jaar met het cultuurpunt.
- Monitoren en evalueren gang van zaken en kunnen als klankbord en/of aanspreekpunt fungeren.
- Jaarlijks evaluatieoverleg met het cultuurpunt.

Cultuurpunt

- Verbindende rol tussen alle partijen die dit convenant dragen en uitvoeren.
- Aanjagende rol om in gezamenlijkheid tot de invulling van een cultuurmenu te komen.
- Haalt de vraag op en stimuleert de vraag vanuit het onderwijs.
- Stemt vraag en aanbod zoveel mogelijk af.
- Haalt en deelt kennis over nieuwe ontwikkelingen en subsidiemogelijkheden.
- Bewaakt samen met de ICC'ers de voortgang van de samenwerking zoals in het convenant afgesproken.
- Organiseert een tot twee keer per jaar een gezamenlijke ICC-bijeenkomst.
- Voorbereiding jaarlijks evaluatieoverleg.

Cultuur Oost

- Is penvoerder van CMK in Gelderland (m.u.v. de vier grote steden Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn en Ede).
- Heeft een verbindende rol tussen de cultuurpunten, schoolbesturen voor speciaal (voortgezet) onderwijs en aanbieders in Gelderland.
- Organiseert twee keer per jaar een werkbijeenkomst voor cultuurpunten waar kennisdeling m.b.t. cultuureducatie in het so en vso centraal staat.
- Organiseert en faciliteert ICC-cursussen.
- Biedt trainingen aan voor kunstvakdocenten en kunstenaars die in het so en vso (willen) werken.
- Geeft aandacht aan cultuureducatie in het so en vso tijdens de jaarlijkse provinciale CMK-dag.
- Haalt en deelt kennis over nieuwe ontwikkelingen en subsidiemogelijkheden.

Directies van scholen

- Verantwoordelijk voor het aanbod op de scholen en het maken van een activiteitenplan.
- Verantwoordelijk voor het aanstellen en faciliteren van een ICC'er.
- Verantwoordelijk voor de financiële (indicatie)bijdrage per leerling.

*Wij zien creativiteit
als onmisbare eigenschap
in een snel en sterk
veranderende wereld.*

Contact

Sarah Mensink

Adviseur Kunst en Cultuur

sarah.mensink@deonderwijsspecialisten.nl

De Onderwijsspecialisten

www.deonderwijsspecialisten.nl